

s a n d h e d s r u m
a f g a n g s p r o j e k t
A n n e M a r i e R o t h a u s J u e l

Indholdsfortegnelse

A	Alfabet	s. 1
I	Indledning	s. 3
A	Atmosfæren	s. 4
F	Fænomenologi	s. 7
L	Lyset, mørket og farverne	s. 9
F	Fakta, Gilbjerg hoved	s. 14
V	Vandring i landskabet	s. 20
K	Grænsenummet	s. 22
F	Fredningsformål	s. 25
I	Isbjerge	s. 26
V	Vand	s. 31
F	FN's verdensmål	s. 34
S	Sandhed	s. 36
P	Program	s. 38
M	Metode	s. 40
L	Litteratur	s. 42

Alfabet

abrikotræerne findes, abrikotræerne findes

*bregnerne findes; og brombær, brombær
og brom findes; og brinten, brinten*

*cikaderne findes; cikori, crom
og citrusræer findes, cikaderne findes;
cikaderne, ceder, cypres, cerebellum*

*duerne findes; drømmerne, dukkerne
dræberne findes; duerne, duerne;
dis, dioxin og dagene; dagene
findes; dagene døden; og digtene
findes; digtene, dagene, døden*

*efteråret findes; eftersmagen og eftertanken
findes; og enerummet findes, englene,
enkerne og elsdyret findes; enkelthederne
findes, erindringen, erindringens lys;
og efterlyset findes, egetræet og elmetræet
findes, og enebærbusken, ensheden, ensomheden
findes, og ederfuglen og edderkoppen findes,
og eddiken findes, og eftertiden, eftertiden*

Indledning

Projektet tager udgangspunkt i landskabet omkring kystskrænten ved Gilbjerg hoved, vest for Gilleleje by. Landskabet her er særligt. Den høje kystskrænt står højt hævet og ved dens fødder ligger havet. Der er et dynamisk forhold mellem havet og skrænten. Ved stormfuldt vejr rammer havvandet kystskrænten med bølgenes kraft hvorved den opløses og langsomt eroderer. Ligeledes er der et forhold mellem det bagvedliggende landskab og havet. På overdrevet har man sat køer ud for at øge biodiversiteten i landskabet, mens klimaforandringerne gør, at kystskrænten eroderer i et hurtigere tempo end førhen.

Den historie vi fortæller om klimaforandringerne er med Søren Kierkegaards ord, en sandhed om en ide, der leder os i en bestemt retning. Sandheder opstår i et samspil mellem de rum, som Gernot Boöme betegner det kropslige tilstedeværelses rum og fremstillingsrummet. Det er min hensigt med dette projekt at inddrage individet til en dialog med omgivelserne. En dialog om sandhed.

Atmosfæren

Ordet atmosfære kommer af græsk atmos 'damp' og sphaira 'kugle'. Atmosfæren er omkring os hele tiden. Den indkapsler jorden og adskiller jordens luftarter fra universets. Atmosfæren holdes på plads af Jordens tyngdefelt og deltager i Jordens rotation. Jordens magnetfelt forhindrer, at solvinden og den kosmiske stråling ikke skræller atmosfærens øverste lag af. (13) Jordens magnetfelt dannes i den flydende del af Jordens ydre kerne i en dybde på mere end 3000 km. Temperaturforskelle i kernen gør, at der opstår konvektion og det sætter materialet i bevægelse. Materialets bevægelse resulterer i elektriske strømme i Jordens kerne. Enhver strøm forårsager et magnetfelt og det er magnetfelter fra disse strømme i kernen, som kan måles ved jordens overflade og i rummet. Magnetfeltlinjerne, der går fra nordpolen til sydpolen, fortsætter videre inde i jordens kerne til nordpolen, så hver enkelt linje danner en lukket kreds.

I atmosfæren skaber forskellige tryk hele tiden strømninger, både vandret og lodret. Dette primære vind system kaldes for den atmosfæriske cirkulation og består af strømningsforholdene i den nederste del af Jordens atmosfære, hvor de bl.a. transporterer store mængder varme og fugtighed fra områderne omkring ækvator mod polerne. Hvis den atmosfæriske cirkulation ikke fandtes, ville temperaturforskellene mellem ækvator og polerne være betydelig større. Atmosfæren er altså ikke et konstant statisk luftlag, men er hele tiden i cirkulation og holdes på plads af jordens magnetisme. Det er altså dynamiske kræfter og fænomenologiske processor der forårsager, at jordens luft og ilt indkapsles omkring jorden, cirkuleres, nedkøles og opvarmes samt, at jordens vand fordampes, fortættes og fryser. Ilten, som vi indånder og er afhængig af for at trække vejret og for at være i live, er derfor en del af den atmosfæriske cirkulation.

Inden for arkitekturen anvendes ordet atmosfære, til at beskrive rum. Man taler om rum der har en særlig atmosfære. Den arkitektoniske atmosfære, er en abstraktion fra jordens atmosfære. Jeg forstår den arkitektoniske atmosfære som bestående af de dynamiske kræfter og fænomenologiske processor, man sanser i et rum. Sanseindtrykkelser holdes på plads af de dynamiske kræfter og fænomenologiske processor, der knytter sig til det særlige rum, men er ligesom atmosfæren beskrevet ovenfor, også i konstant bevægelse. Derved er den arkitektoniske atmosfære en del af jordens indkapslende atmosfære. Den holdes på plads af jordens magnetfelter og er i konstant bevægelse pga. den atmosfæriske cirkulation.

Fænomenologi

Ordet fænomenologi kommer af græsk 'phai nomenon', det som viser sig, og 'logos', lære. Dvs. læren om fænomenerne, eller det der viser sig, det givne. Den fænomenologiske undersøgelse er rettet mod menneskers egne oplevelser og erfaringer med verden og arbejder dermed med subjektive data (14).

Den franske fænomenolog Merleau-Ponty beskrev fænomenologien som udelukkende værende tilgængelig via en fænomenologisk metode. Han beskrev fænomenologien således:

'Fænomenologien kan praktiseres og erkendes som tænkemåde eller som stil, den eksisterer som bevægelse, før den har opnået en fuldstændig filosofisk bevidsthed' (15, p. VIII)

Fænomenologien beskæftiger sig altså med det der sanses, før det erkendes af bevidstheden. Det sansede rum er subjektivt og forbinder os til verden omkring os. Den tyske filosof Gernot Böehme beskrev det sansede rum, som en del af det kropslige tilstedeværelsesrum.

Det kropslige tilstedeværelsesrum er noget dybt subjektivt, skønt det er ens for alle subjekter. Det er det rum, hvor vi hver især kan opleve vores kropslige eksistens (14, p. 13). *Det kropslige tilstedeværelsesrum er afgørende for min kropslige eksistens eftersom det at være kropsligt til stede betyder, at man befinder sig i nogle omgivelser.* (14, p. 5). *Kropsrummet er den måde jeg selv er her på, og den måde jeg ved, hvad der er noget andet end mig på - dvs. handlingernes, stemningernes og sansningernes rum* (14, p. 14). *Selvom kropsrummet altid er det rum jeg er kropsligt til stede i, er det samtidig selve min tilstedeværelses udstrækning eller vidstrakthed. Stemningernes rum er det rum, som i en vis forstand stemmer mig på en bestemt måde, men samtidig er det selve min stemnings udstrakthed. Handlingernes rum er det rum jeg kan handle i, men også mine muligheds spillerum. Sansningernes rum er det rum jeg sanser noget i, men også udvidelsen af min deltagelse af tingene* (14, p. 15).

Det kropslige tilstedeværelsesrum er altså et subjektivt dynamisk rum, der er afhængigt af den subjektive tilstedeværelses udstrækning eller vidstrakthed. De subjektive data som fænomenologien arbejder med indhentes i dette kropslige tilstedeværelsesrum.

Lyset, mørket og farverne

Det lys vi ser i solen er lysende stof, glødende partikler. I videnskaben beskrives lys som stoflige partikler eller elektromagnetiske bølger, men dybest set ved vi stadig ikke, hvad lys er, men vi ved, at vi ser det, når det rammer noget. Alle lyskilder er lysende stof, men de ses først, når lyset møder stof. I det mørke rum er lyset over alt, men vi ser det først, når det rammer månen eller de andre planeter. Når himlen er blå, er det fordi solens stråler rammer et lag i atmosfæren, der indeholder aske og kulpartikler der reflekterer lyset. Jo tyndere laget er, jo mere mørkeblå ser vi himlen. Når vi ser mod solen, er det altså lyset foran mørket vi ser på. Om natten, når solens lys ikke reflekteres i jordens atmosfære, tager universets rum over og vi ser mørket.

Lyset og mørket danner et grundlæggende modsætningspar, som Goethe kalder for lys-mørke polariteten. I den synlige virkelighed er lyset og mørket ligeværdigt. Billeder opstår i mødet mellem lys og mørke og man kan ikke tale om lys, uden også at tale om mørke. F.eks. kan en lysstråle ikke iagttages uden der er mørke omkring den og en skygge kan ikke iagttages uden der er lys omkring den. Man kan derfor ikke tale om lyset uden også at tale om mørket. Goethe beskrev mørket som rum, rum der rummer det usynlige lys. Lyset forbinder vi med stof og mørket med rum. Vi kan ikke opleve rummet uden stoffet eller stoffet uden rummet. Stof og rum uadskilleligt, ligesom lys og mørke.

I himmelfænomenerne kan man se, hvordan farverne opstår i mødet mellem lys og mørke, man kan iagttage farvestigning og polaritet. Lys-mørke polariteten hænger sammen med farvepolariteten gul-blå. De gule farver fødes af lyset med mørkets hjælp. De blå farver fødes af mørket ved lysets hjælp. Den blå himmel er oplyst mørke og solens gule farve, der kan blive dybrød ved solopgang og solnedgang er formørket lys. Den gule og den blå farve danner grundlaget for alle andre farver. Når gul og blå blandes opstår den grønne farve og polariteten mellem de to farver ophæves. Den grønne farve er jordens farve; alt der spirer i jorden starter fra grøn. Den mættede gule farve er rød og den mættede blå farve er violet. Når rød og violet blandes ophæves polariteten ligeledes mellem de to farver og farven purpur opstår og giver en fornemmelse af ophøjet ro (16).

Polaritet er altså et grundlæggende fænomen. Det der viser sig, fænomenet, er det der opstår imellem de to poler.

Eget studie af relekerende lys i mørke, 3. semester kandidatprogram ART

Ortofoto af Gilleleje by med omkringliggende sommerhuse ved Gilbjerg hoved, kilde: kortforsyningen.dk

Fakta Gilbjerg hoved

- Hvor:** Sjællands nordligste punkt, vest for Gilleleje by.
- Størrelse:** 40 ha. stort område med en kystlinje på ca. 700 m.
- Ejer:** Naturstyrelsen
- Fredning:** Fredet siden 1950 og er udpeget af EU og Miljøministeriet som et Natura 2000 område. Området syd for vej 237 blev fredet i 1963, for at bevare den grønne kile i dette område og skal holdes åbent som landbrugsareal.
- Udpegning:** Området er specielt udpeget som Natura 2000-område for at beskytte kystlinjen og de kystnære overdrev samt småsøer med stor vandsalamander.
- Kystskrænten:** Opstod efter istiden, hvor nordkysten langsomt hævede sig til den nuværende højde på ca. 33 m. Skrænten er ca. 38 grader stejl, noget eroderet og delvist træbevokset moræneklint mod kysten.
- Overdrev:** Græsses af køer fra 1. marts - 1. november. Dyrene holder krat, småtræer og højt græs nede til gavn for naturen.
- Gilbjergstien:** 2.670 meter lang og strækker sig fra Gilleleje by til Gilbjerg hoved. Den blev fredet i 1993 for at tydeliggøre, at formålet er at sikre udsigten over havet fra stien.
- Truet dyrearter:** Stor vandsalamander (natura 2000), Spidssnudet frø (Bilag4 art), planten bakke-gøgelilje (rødlistet) og natsommerfuglen *Photedes captiuncula* (rødlistet), der lever ude på kystskrænten.
- Træfugle:** Finker, duer, engpiber, alle almindelige rovfugle som rød glente, musvåge, spurvehøg, duehøg, blå kærhøg og til tider traner.
- Sommerfugle:** Aurora, citronsommerfugl, dagpåfugleøge, tidselsommerfugl, nældens takvinge, storpletlet perlemorsommerfugl, skovrandøje, vejrandøje, lille ildfugl, og rødpletlet blåfugl.
- Plantevækster:** Salttolerante arter som firehannet hønsetam, strandvejbred, læge-kokleare og engelsk græs. Andre planter i området er gyvel, knold-ranunkel, klit-rose, almindelig hønsetarm, mark-bynke, stor knopurt, hedelyng, pyrenæisk storkenæb, rynket rose, bleg fuglegræs, havtorn, nikkende kobjælde.
- Invasive planter:** Kæmpe bjørneklo, rynket rose, glansbaldet hæg og rødgran kan på sigt blive en trussel mod områdets naturtyper.

Kort over området ved Gilbjerg hoved, ikke i skala

sæl
solnedgang
paragliding
fiskerbåd
uendelighed
lystbåd
bølger
gilbjerg stien
sommerhuse
kant
bølgeskum
kyst
hav
lysning
udsigt
badestrand
udsigt
sti
søren kierkegaard
mørke
rekreation
bakketoppe
brombær
fuglekvidren
skråning
lysglimt
træ
fuglekvidren
bakketoppe
sø
træ
bakketop
fugletræk
brændenælder
væltet træ
skov
hundelufter
hundelufter
lys
krat
hundelort
cykeltur
åndehul
helårshuse
bump
regnbue
åbent landskab
nedtrampede stier
muelkebøtter
muh
køer
hundelufter
kreaturlåge
indhegning
cykelsti
parkeringsplads
hundelufter
vej
bil
bil
marker
landbrug

Vandring i landskabet

Jeg ankommer dertil fra parkeringspladsen, fra Gilbjerg stien og fra den snørklede sti fra stranden mod øst.

Fra parkeringspladsen kan jeg spejde ud over det åbne landskab, der ligger som en kile imellem de tætpackede sommerhuse og ferieboliger og spænder området ud mellem øst og vest, og titter frem enkelte steder bag træer og buske. Landskabet er stort og åbent. Syd for vejen ved parkeringspladsen er der landbrugsmarker og kun et enkelt læhegn skyder op i det ellers næsten flade landskab. Fra parkeringspladsen bevæger jeg mig hen ad den nedtrampede sti langs med et indhegnet overdrev. Enkelte kreaturlåger bryder indhegningen og man må gerne gå ind til kørerne. Overdrevet plejes med græssende kreaturer fra marts til november og med slåning af hø. Det giver et stort antal forskellige blomstrende planter, som trækker spændende insekter til. Indhegningen slutter og området er nu åbent i hele sin brede udstrækning. Landskabet er bugtet med bakketoppe. Små søer, der blev dannet i istiden, gemmer sig i landskabet. Der er flere nedtrampede stier, der fører i andre retninger. På en bakketop mod øst er der en smuk udsigt, hvor man kan skimte havet bag de høje nåletræer. Jeg fortsætter videre, af den nedtrampede sti jeg kom fra og går mod de høje træer der afgrænser udsynet mod nord. Jeg stopper ved korsstien i lysningen mellem træerne.

Gilbjergstien strækker sig fra Gilleleje by til Gilbjerg hoved. Jeg drejer ind af den næsten gemte sti i Gilleleje, der starter i svinget hvor vejen drejer op mod villakvarteret. Jeg bevæger mig på en smal sti imellem høje hække der kun afbrydes af de private låger ind til sommerhusgrundene. Jeg koordinerer med de mennesker, jeg møder på stien, så vi kan passere hinanden. Jeg bevæger mig videre af den snørklede sti der stiger jævnt. De høje hække er blevet lave og nu ser jeg udsigten ud over havet fra stien. Jeg fortsætter med at gå, mens jeg ser ud over havet. Jeg ser en fiskerbåd, et par lystbåde, fuglene der flyver over havet og lys der reflekteres i vandoverfladen, og Kullen. Jeg stopper et øjeblik for at nyde udsigten. Jeg fortsætter af stien og kan nu se ind på sommerhusgrundene, hækkene er ikke højere end det. Solitære træer bryder udsigten. Stien bliver ved med at bugte sig og stiger stadig. Ved badhotellet går det stødt ned at bakke, inden det brat stiger igen. Jeg ser nu skoven foran mig. Et par bomme markerer dens begyndelse. Jeg bevæger mig imellem dem og står nu omgivet af nåletræer. Udsigten over vandet er der ikke mere og træerne skygger for solens lys, kun enkelte lysstråler når igennem træerne

og rammer stiens grusede overflade. Jeg ser en lysning forude og bevæger mig hen imod den. Små stier inviterer op til en lille sti, hvor man kan bevæge sig langs med skrænten, hvis man tør. De senere år har havet og storme ædt mere og mere af skrænten, så den lille sti, nu næsten er væk og nedenfor ligger stranden, mere end 30 meter nede. Jeg passerer en stor sten, der står tæt på skræntkanten. Det er en mindesten for Søren Kierkegaard, der boede i Gilleleje i 1835. Stenen markerer hans yndlingssted ved Gilbjerg hoved. Der er smukt deroppefra, men kystskrænten har ændret sig meget i løbet af de sidste godt 200 år. Der er tæt bevokset omkring stenen og den står nogle få meter fra skræntens kant. Erosionen af skrænten ses i de åbne jordlag og de væltede træer på skrænten. Rummet omkring stenen er begrænset til nogle få m² og indbyder ikke til ophold, men den markerer en fint minde. Jeg fortsætter af den sikre sti mod den lysning, jeg kan se forude. Jeg stopper ved korsstien i lysningen mellem træerne.

Jeg går op af en trappe fra stranden og i retning mod den nedtrampede sti, jeg fik øje på fra stranden. Jeg får øje på en anden og mindre parkeringsplads, der ligger ved vejen med plads til et fåtal af biler. Jeg passerer de sammenkoblede huse i feriebyen mens jeg bevæger mig hen ad stien. Stien snørkler sig fra det hævede niveau over stranden fra øst og snor sig med bløde sving langs kystskrænten. Den stiger i takt med, at kystskrænten hæver sig endnu mere over havniveauet. Jeg kan se det højeste punkt på skrænten forude. Skrænten er beklædt med græs og har små fine hvælv. Det føles rimelig sikkert. Jeg kan se næsten hele skræntsiden herfra. Et sted forude langs med stien er træerne. Da jeg når dem, dykker jeg ind i den hule træerne former omkring en sti. Jeg har følelsen af, at jeg bevæger mig i en labyrint, spændt på, hvad der venter forude efter stiens næste buk. Jeg ser en lysning fremme på toppen af den næste stigning og jeg stopper ved korsstien i lysningen mellem træerne.

Jeg vælger at gå ad stien mod havet. Jeg kan ikke se det, men jeg ved det er der, havet. Terrænet stiger endnu mere op mod et åbent område forude. Området er fri for bevoksning, men der er sten man kan sidde på, formet som en stol. Nu ser jeg havet; havet og horisonten; havet, horisonten og himlen. Jeg befinder mig højt over havniveauet, tættere på himlen. På kanten med et sus i maven. Jeg er her.

Grænsrummet

det uforudsigelige
det uventede
det ubeslutsomme
afgrunden
begyndelsen
kanten
skillelinjen
mødet
det uendelige
det nære
det eroderede
det spirende
det voksende
det nedbrudte
det beklædte
det afdækkede
bevægelsen
det stillestående

øjeblikket...

Fredningsformål

Gilbjerg hoved er et fredet område og et natura 2000 habitatområde. Et Natura 2000 område er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne i EU. I områderne skal forholdene for en række særlige planter og dyr sikres og om nødvendigt genoprettes (7). Formålet med udpegningen er at bevare udsigten og at beskytte de særlige naturtyper: kystskrænt, kalkoverdrev og surt overdrev samt udpegningsarten vandsalamander. Arealet syd for vej 237 skal holdes åbent som et landbrugsareal, for at sikre den grønne kile i dette område og fredningsplanudvalget har afslået enhver form for bebyggelse. Gilbjergstien er fredet for at bevare stiens landskabelige omgivelser og for at bevare udsigten ud over havet fra stien. Det skal være mulighed for alle at færdes på stien. Der må ikke beplantes søværts stien og der må ikke i nærheden af skrænttoppen foretages bebyggelse eller beplantning. Vegetationen langs med stien må ikke være mere end 1,25 m. Solitære træer er undtaget. (2)

Gilbjerg Hoved har den højeste kystskrænt i Nordsjælland og stiger 33. m. over havniveau. Kystskrænten er ca. 50 m. fra Kattegat havet og strækningen er 700 m. i sin fulde længde. Når vinden blæser fra nord, rammer vinden skrænten og stiger til vejrs. Denne opdrift i luftstrømmen kan bruges af paraglidere.

Kystskrænten er dynamisk og ikke kystbeskyttet, da Naturstyrelsen mener at det er naturens gang, at den eroderer. Der er ingen trapper på området, men naturstyrelsen henviser til trappen ved feriecentret vest for området og informerer om trappen øst for området, der dog er ejet af en grundejerforening.

Naturstyrelsen er lodsejere for det fredede område ved Gilbjerg hoved. Som lodsejere skal de give lov til, at der kan søges dispensation hos myndighederne til at bygge på grunden. Naturstyrelsen støtter sig op af projekter, der kan give en naturoplevelse, samt projekter der er naturbeskyttende og -bevarende. (10)

Gilbjerg hoved er kendt for sit fugletræk til og fra Sverige. Her har fuglene en ret kort strækning over vandet. Hvert forår trækker tusindvis af rovfugle og hundredtusindvis af småfugle forbi. Fra midten af februar kommer de første alliker, lærker og våger, i april og maj de store rovfugle og småfugletræk, og frem til juni de sidste rørhøge, lærkefalk og sejlere.

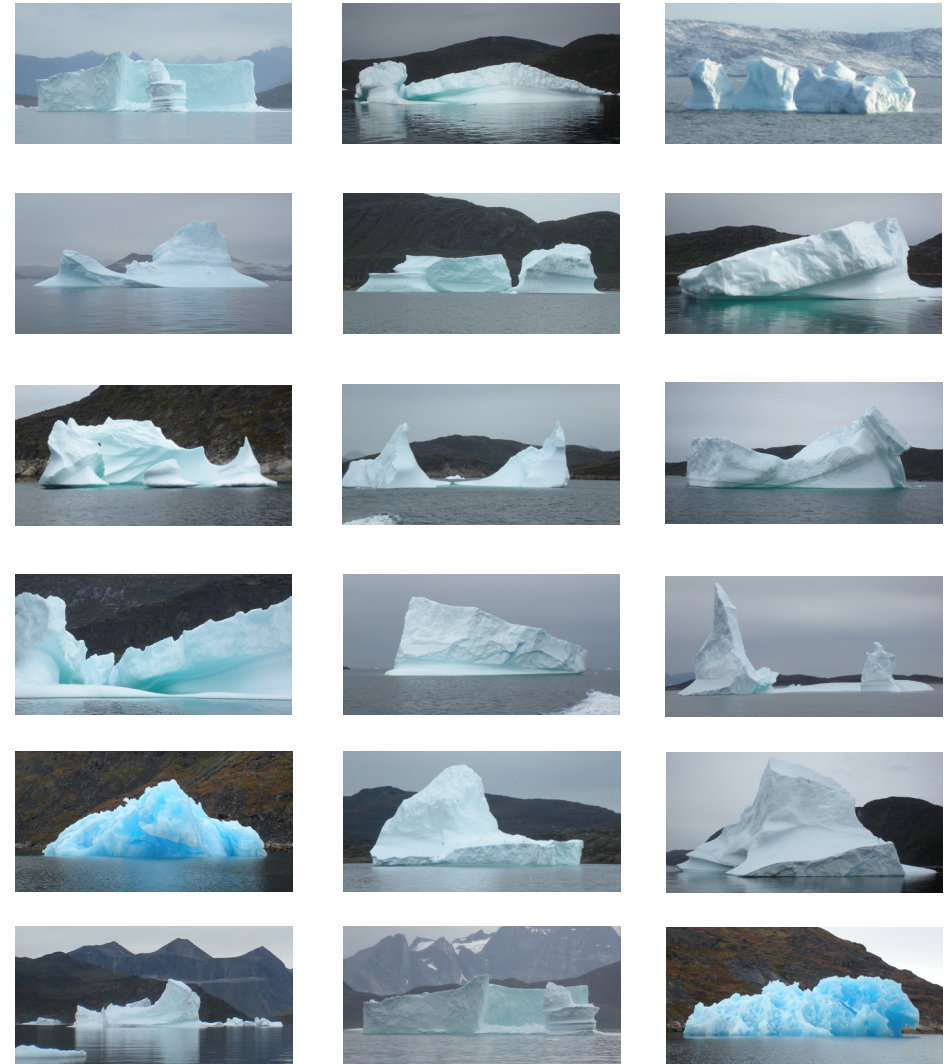
Isbjerg

Et isbjerg er en afbrækket ismasse fra en gletsjer. Når havisen smelter, vil vandstanden i verdenshavene ikke stige. Det skyldes, at isen allerede ligger i vandet. Det volumen som havisen fortrænger er det samme, som vandet vil fylde, når havisen smelter. Det samme gælder, når et isbjerg smelter. Så selvom isen i havet smelter, så forbliver vandstanden den samme.

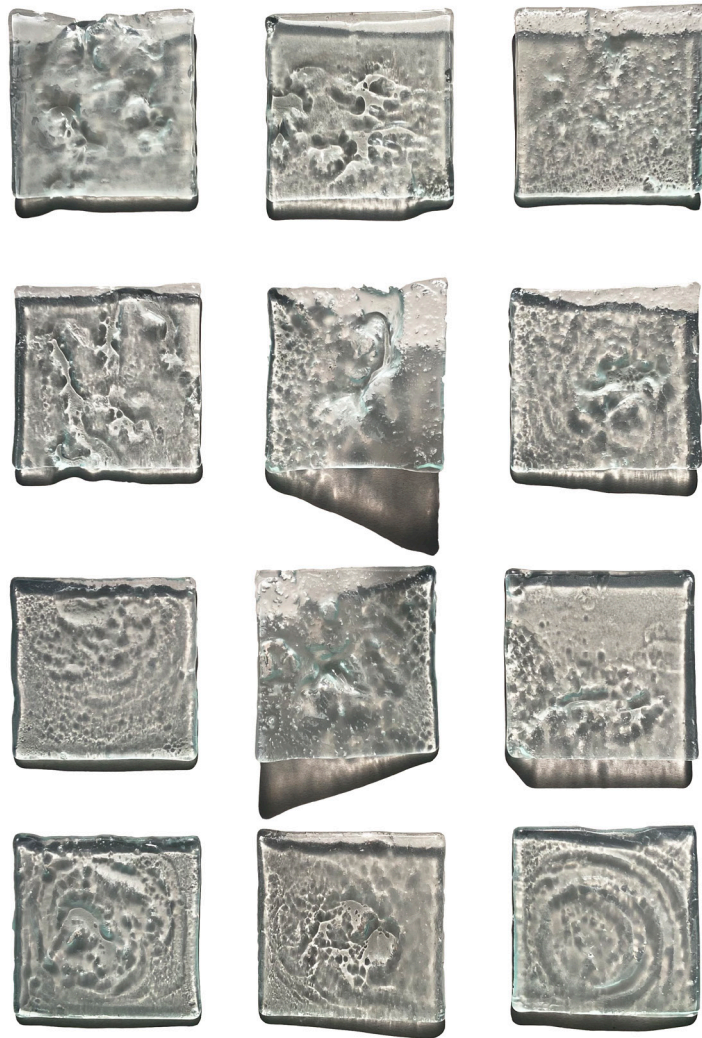
Helt anderledes er det med is på land, som f.eks. Indlandsisen og gletsjere. Det vand, som smelter fra Indlandsisen og gletsjerne, vil skylle fra land og ud i havet og få vandstanden til at stige. Dette skyldes at det er vand og is, der tilføres havet udefra. Det samme gælder, hvis en gletsjer glider længere ud i havet, så vil gletsjeren fortrænge mere vand og derved medføre en vandstandsstigning. (1)

Klimaforandringerne har medført en øget temperaturstigning, der gør, at Indlandsisen og gletsjere smelter. Konsekvensen af mere smeltevand fra Indlandsisen og gletsjere er en vandstandsstigning i havene. En anden konsekvens af klimaforandringerne er mere voldsomt vejr med flere storme.

Ved storm opstår der bølger på havoverfladen, der knækker ind over land. Lokalt ved Gilbjerg hoved eroderer bølgerne kystskrænten. Når vandet fra bølgenes kraft slår ind mod skrænten, opløses den og jordlaget opløses, afbrækkes og skyller ud i vandet. Der er altså en sammenhæng mellem den ismasse der afbrækkes fra en gletsjer og ender som et isbjerg i vandet og det jordlag der eroderes fra kystskrænten lokalt ved Gilbjerg hoved og skyller ud i havet.

Vand

Vand kan isoleres fra vandmassen og indtage form af en temporær krop. Vandets krop er betinget af tyngdekraften og vil altid søge nedad. Dråben er den mindste form vandet kan indtage. I et øjeblik er den én dråbe inden den søger nedad. Vand er konstant plastisk. Tyngden af vandet former det materiale det rammer og flyder sammen med det det rammer eller det ligger sig oven på det, enten i form af dets tyngde eller af dets viskositet. Vand indtager og finder vej. Hvis vandet ikke styres, dominerer det.

I den rolige overflade reflekterer vandet sine omgivelserne. Overfladen og underfladen mødes i et i et farvespil og skaber en sansende flade. Vand reflekterer lyset, det spejler og gengiver farver. I vandet brydes lyset og vand kan forvrænge og sløre det vi ser og vise os nye billeder.

Vand er dipolært og betragtes som en polymer af vandmolekyler. Vandmassen kan være kraft- og energifuld. Den kan være destruktiv.

Vand er nødvendigt for livet på Jorden.

FNs verdensmål

11, 13, 14 & 15

FN vedtog i september 2015 17 Verdensmål, der har til formål, at sikre en ambitiøs og global udviklingsdagsorden frem mod 2030. De 17 Verdensmål består af 169 delmål og skal sætte os kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på. Verdensmålene trådte i kraft d. 1. januar 2016.

Klimaforandringerne er et menneskeskabt fænomen. I Danmark oplever vi vådere og varmere vintre og meget tørrere somre. Det er nu at verden skal tilpasse sig den nye virkelighed.

Projektet ønsker at styrke natur- og kulturarven ved Gilbjerg hoved samt styrke bevidstheden om de kvaliteter der finder sted. Det ønskes desuden at fremme bevidstheden om klimaforandringerne samt bevidstheden om biodiversitetens kvaliteter.

Det er hensigten at synliggøre sammenhænge mellem de ændrede klimaforhold i verden og belyse hvordan det har en påvirkning lokalt ved Gilbjerg hoved.

Verdensmål 11

Gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige.

Delmål 11.4

Indsatsen for at beskytte og bevare verdens kultur- og naturarv skal styrkes.

Verdensmål 13

Handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringerne og deres konsekvenser.

Delmål 13.3

Undervisning, oplysning og den menneskelige og institutionelle kapacitet skal forbedres ift. modvirkning, tilpasning, skadesbegrænsning og tidlig varsling af klimaændringer.

Verdensmål 14

Bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer.

Delmål 14.1

Inden 2025 skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.

Verdensmål 15

Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet.

Delmål 15.1

Inden 2020 skal der sikres bevarelse, genoprettelse og bæredygtig brug af økosystemer på land og i ferskvand og deres tjenesteydelser, specielt skove, vådområder, bjerge og tørrområder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Sandhed

På kystskrænten ved Gilbjerg hoved, er rejst en mindesten for Søren Kierkegaard på hans yndlingssted. I sommeren 1835 boede han i Gilleleje og de bedste tanker fik han, når han vandrede sig til velbefindende. På mindestenen er hans ord indskriberet:

"Hvad er sandhed andet end en leven for en idee"

Altså sandhed er en idé man lever efter. Sandheder opstår i et samspil mellem de rum, som Gernot Boöme betegner det kropslige tilstedeværelses rum og rummet som fremstillingsmedium. Som tidligere beskrevet består det kropslige tilstedeværelsesrum af stemningernes, handlingernes og sansernes rum. Det er et subjektivt dynamisk rum, der er afhængigt af den subjektive tilstedeværelses udstrækning eller vidtstrakthed. Rummet som fremstillingsmedium er et abstrakt rum. Dette rum kan deles og heri kan erfaringer og tanker kan udvikles.

Sandheder opstår altså i samspillet mellem det kropslige tilstedeværelsesrum og abstrakte rum. Sandhed er en idé, der leder os i en bestemt retning. Uden en sandhed ville vi ikke have en subjektiv erkendelse af virkeligheden.

Program

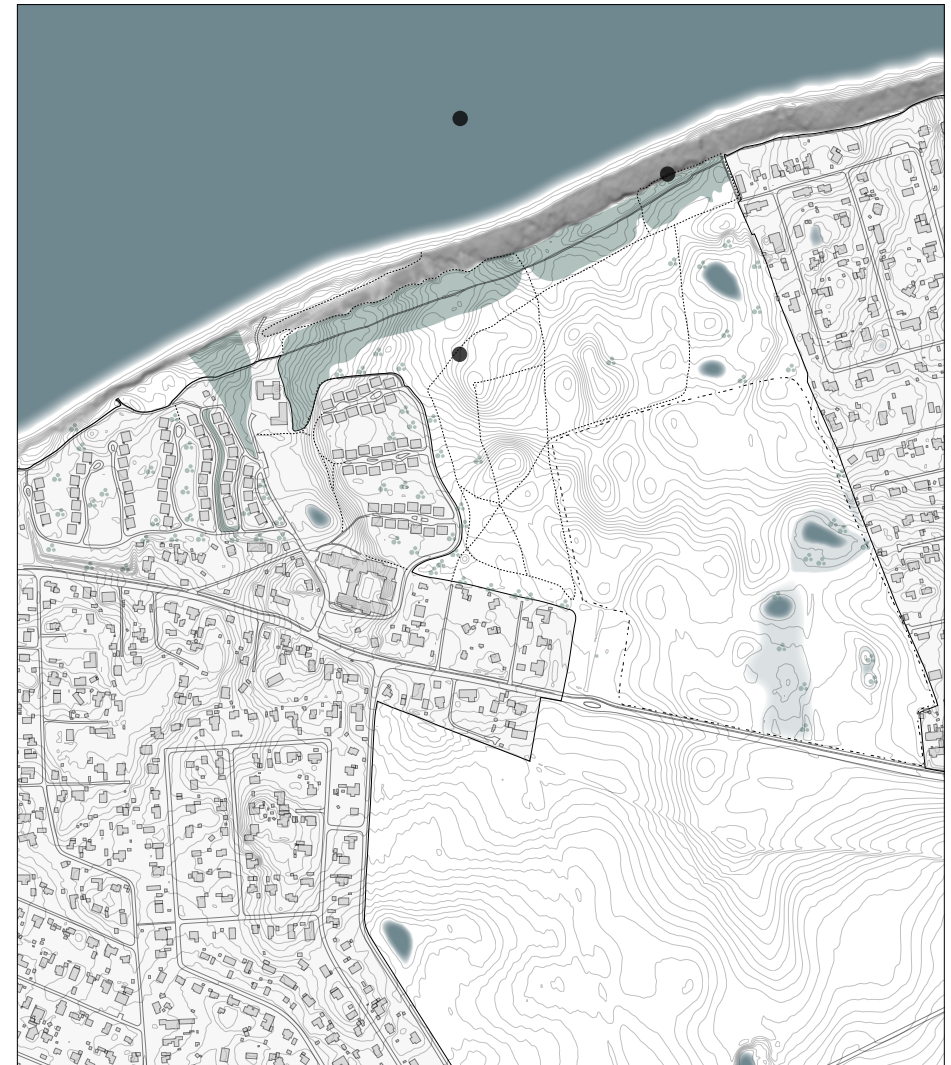
Projektet ønsker at undersøge det fænomenologiske rum. Hvad viser sig imellem to poler og hvordan kan man omsætte det til et arkitektonisk rum ved Gilbjerg hoved?

Projektet ønsker at inddrage det enkelte individ betinget af det kropslige tilstedeværelsesrum i en subjektiv vandring. Jeg forventer at arbejde med indsættelser i landskabet, udviklet fra ovenstående problematik og de tidligere angivne FN verdensmål. De arkitektoniske indsættelser skal styrke bevidstheden om områdets kvaliteter samt de klimamæssige udfordringer lokalsamfundet og verden står overfor.

"This is why arts and all other things we do with other people are the most powerful agents to preserve a liveable world. Nothing can change humanity's basic need, but arts can change our desires, which are the source of most of our impact on Earth's environment and biological diversity." Minik Rosing, geolog (5)

Indsættelserne skal indgå som en del af en rute i landskabet. Jeg forestiller mig at arbejde med følgende elementer:

- en bølgebryder i vandet, der fanger og reflekterer lyset
- en forbindelse mellem det hævede land og stranden
- et udkigspunkt, et pejlemærke der forbinder hele det fredede område
- evt. små indsættelser, der går igen på ruten kendetegnende området

Metode

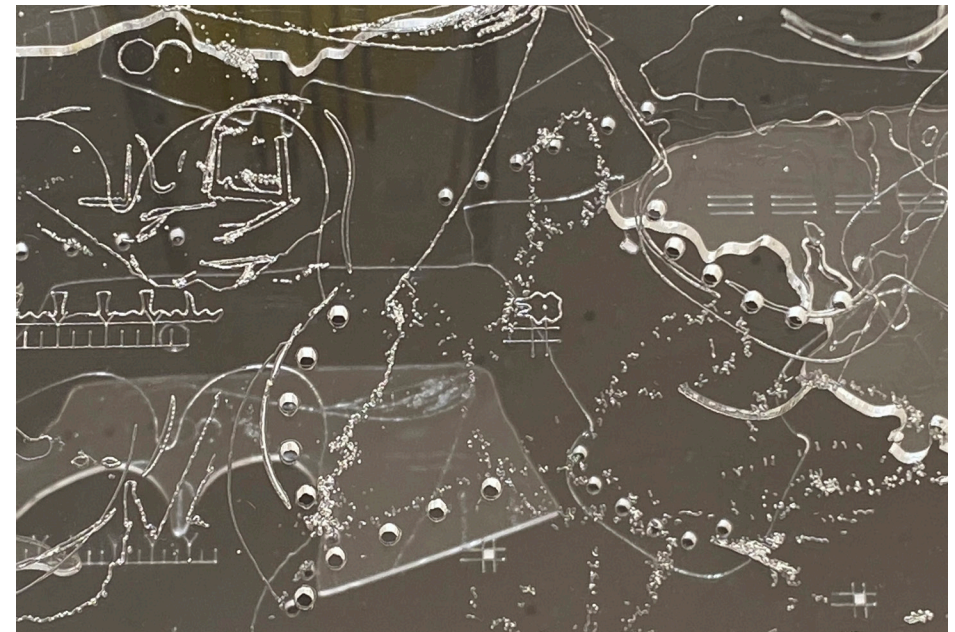
Jeg vil tilgå opgaven via undersøgelser. Min fremgangsmåde er typisk et producerende refleksionsrum i model, fotos og tegning, hvorfra jeg forestiller mig at frembringe de arkitektoniske elementer og det arkitektoniske greb.

"Kunst er i virkeligheden en samtale - et værk eksisterer ikke uafhængigt af tid og sted - det er en del af en historie, en proces, en situation. En dialog med omgivelserne, hvor processen ikke styrer mod et af kunstnerens bestemt mål, men lader målet opstå ud af dialogen." Marianne Krog, kurator (6)

Jeg forestiller mig, at min metodiske tilgang vil være en undersøgende dialog mellem den opslåede teori og det der finder sted ved Gilbjerg hoved.

Vejledende afleveringsform:

- tegninger 1:100, 1: 200, 1:500, 1:5000
- modelstudier
- digitalt materiale
- visualiserende materiale

Litteratur

Litteratur

5: Minik Rosing, p. 79, "Connectedness - an incomplete Encyclopedia of the Anthropocene" Strandberg Publishing, Editor Marianne Krogh, 2020.

14: 'Atmosfære - Den kropslige tilstedeværelses rum og rummet som fremstillingsmedium' af Gernot Böhne, redigeret af Henrik Oxvig, Ken Rivad og Carsten Thau, Kunstakademiets Arkitektskole, 2007

15: 'Kroppens fænomenologi' af Maurice Merleau-Ponty, Det lille forlag, 2. udgave, 2. oplag 2016

17: Inger Christensen, 'Alfabet; digte', 5. udgave, 1. oplag (2016), forlaget Gyldendal

Interview

10: Telefoninterview med Jan Kidholm fra Naturstyrelsen d. 23.02.2022

Film

16: 'Lyset mørket og farverne' af Henrik Boëtius, Marie Louise Lauridsen & Marie Louise Lefèvre, Magic hour Films, Det danske Filminstitut, 1998
<https://www.dfi.dk/viden-om-film/filmdatabasen/film/lyset-morket-og-farverne>

www

1: <https://klimaforandringer.science.ku.dk/baggrundstekster/havniveauet-stiger-naar-isen-smelter-paa-land/>

2: <https://www.fredninger.dk/fredning/gilbjerg-gilbjerghoved-og-gilbjergstien/>

3: <https://www.verdensmaalene.dk/maal/13>

4: <https://www.verdensmaalene.dk/maal/14>

6: "BLOK P - kunstværket som dialog"
<https://www.nordatlantens.dk/da/udstillinger/2013/blok-p/>

7: https://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/natura2000104119_ny_low.pdf

8: <https://naturstyrelsen.dk/nyheder/2016/okt/tusindvis-af-kvaeg-skal-redde-saar-bar-natur/>

9: <https://www.verdensmaalene.dk/>

11: https://naturstyrelsen.dk/media/nst/68596/N129_GilbjergHoved.pdf

12: <https://naturstyrelsen.dk/media/209200/gilbjerg-hoved-n2000-plejeplaner-2016-2021.pdf>

13: <https://denstoredanske.lex.dk/Atmosf%C3%A6ren>

